

Tijdelijke wet maatregelen COVID-19

Verhouding tussen de aanwijzingen op basis van artikel 7 Wet publieke gezondheid en bevoegdheden/verantwoordelijkheden vakministers.

Uitwerking per beleidsterrein/ vragen OCW

Aangegeven wordt dat per beleidsterrein een uitwerking plaatsvindt in lagere regelgeving. Dit impliceert mogelijk dat de minister van OCW verantwoordelijk wordt voor deze lagere regelgeving indien deze betrekking heeft op onderwijs, cultuur en media. De vraag is in welke mate de vakminister de rol overneemt die nu de minister van VWS heeft. Als er na in werking treding van de tijdelijke wet nog maatregelen nodig zijn zoals het geheel of grotendeels sluiten van onderwijs- en cultuursectoren, of als door opleving van het virus een sector opnieuw gesloten moet worden, wie is dan daarvoor verantwoordelijk? Aan het verschuiven van die verantwoordelijkheid naar de vakminister zijn mogelijk voordelen, maar zeker ook nadelen verbonden.

Voordelen

- MOCW heeft de contacten met het onderwijs en cultuurveld, die bij de invulling van de specifieke normen en voorschriften moet worden betrokken.
- MOCW overziet de consequenties voor die terreinen het beste.
- IvO komt in kader van inspectietaken al bij de instellingen.
- Scholen zijn uniek in relatie tot andere sectoren. Denk aan winkels e.d. Mogelijk vergelijkbaar is OV en andere vitale infrastructuur waarvan je vindt dat de dienstverlening moet doorgaan.

Nadelen van uitwerking per beleidsterrein (waarom geen uitwerking per beleidsterrein)

- De normen en voorschriften worden gemotiveerd vanuit veiligheid en gezondheid dan wel vanuit de openbare orde (betreffen niet de kwaliteit van het onderwijs). Deze normen en voorschriften behoren tot beleidsterrein van VWS en JenV en zouden niet tot beleidsterrein van MOCW moeten behoren. (vergelijk: de Wet natuurbescherming valt onder de verantwoordelijkheid van de Minister van LNV, terwijl het wel gevolgen heeft voor andere beleidsterreinen (EZ (bouw), IenW (scheepvaart, luchtvaart)).
- Uitwerking per beleidsterrein veronderstelt dat de uitwerking per sector verschilt. De norm (anderhalve meter) en de gedragsvoorschriften zouden niet per sector moeten verschillen (voor alle sectoren geldt de anderhalve meter norm en gelden hygiënevoorschriften)
- Evt. protocollen vullen normen/plichten (evt. zorgplichten) in, die in de regelgeving zijn neergelegd. Dat het onderwijsveld zelf deze invulling moet geven, laat onverlet dat de normen zelf liggen op terrein van VWS (want gemotiveerd vanuit veiligheid/gezondheid).
- De minister van OCW krijgt verantwoordelijkheden naast de bestaande om onderwijsactiviteiten te beperken of te reguleren. Dit impliceert een doorkruising van de bestaande governanceverhoudingen in het onderwijsveld. Cf de werking van de noodverordeningen zou de minister van OCW dan de bevoegdheid moeten krijgen een onderwijsinstelling met onmiddellijke ingang te sluiten. Een dergelijke bevoegdheid zou een, mede in het licht van artikel 23 Grondwet, onwenselijk te noemen precedent kunnen worden.
- Bij vaststelling van regels vanuit OCW ligt het sneller voor de hand om te spreken van een bijzondere beperking van de onderwijsvrijheid. In dat geval moet artikel 23 Grondwet daar de basis voor bieden. Artikel 23 lid 2 stelt dat de onderwijsvrijheid mag worden beperkt tbv het "toezicht". Is deze beperkingsgrondslag ruim genoeg voor regels omtrent volksgezondheid?
- Mogelijk zijn de regels, voortvloeiend uit de Covid-19 wet, overigens te beschouwen als algemene beperkingen van de onderwijsvrijheid (een besluit om ergens een snelweg te bouwen impliceert ook dat ter plekke geen onderwijs kan worden gegeven, maar dat is dus een *algemene* beperking van de onderwijsvrijheid, want niet specifiek gericht op het onderwijs), in welk geval het vraagpunt omtrent de reikwijdte van art. 23 lid 2 Grondwet niet speelt. De redenering kan dan zijn dat het gaat om normen die worden gegeven in het belang van de volksgezondheid. Dit is mogelijk reden om OCW niet de normen te laten vaststellen, om duidelijk te maken dat het niet gaat om onderwijsrechtelijke normen.

Specifiek cultuursector

De maatregelen in de cultuursector zijn gebaseerd op Hoofdstuk I van de aanwijzing van de minister van VWS (de bepalingen voor evenementen, samenkomsten en het niet in acht nemen van een veilige afstand). Ook de maatregelen in winkels etc. zijn hierop gebaseerd. Aan welke vakminister wordt deze aanwijzing dan overgedragen?